

سرمقاله: قانون برنامه پنجم و ششم توسعه اقتصادی و اجتماعی ج.ا. ایران

رهبر معظم انقلاب اسلامی در آذرماه سال ۱۳۸۲ با ابلاغ سند نهایی چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران در ۷ صفحه و ۵۲ بند به سران سه قوه و رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام، افق روشن ایران را در ۱۴۰۴ هجری شمسی ترسیم کردند. این چشم انداز مبنای تنظیم سیاست های کلی چهار برنامه پنج ساله آینده قرار گرفت. براساس این چشم انداز برنامه چهارم توسعه از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۹ تدوین و اجرا شد و برنامه پنجم در ۹ فصل و ۲۳۵ ماده ۱۹۲ تبصره در ۹۵ صفحه جهت سالهای ۱۳۹۴-۱۳۹۰ تدوین شد و در حال اجرا می باشد ۶۲ ماده برنامه پنجم با بهداشت و درمان مرتبط است (۲۶٪). کشوردر حال تدوین برنامه ششم توسعه می باشد. در این راستا عملکرد دانشگاه علوم پزشکی در برنامه پنجم و پیشنهادات جهت برنامه ششم تقاضا شده است. سوالی که طرح می شود این است که آیا پیشتر اجرای برنامه پنجم به بخش های دانشگاه ابلاغ شده بود؟ چه بخشی در دانشگاه پیگیر اجرایی شدن آن بوده است؟ معاونت های دانشگاه تا چه حد برنامه های خود را براساس برنامه پنجم اجرا کرده اند؟ دانشگاه و معاونت ها چه پیشنهاداتی جهت برنامه ششم دارند؟ واقعیت این است که معاونت ها دقیقاً نمی دانند چه چیزی را گزارش نمایند دلیل آن این است که مواد برنامه پنجم توسعه کلی و ملی است و باید به زبان استانی و بومی ترجمه و به عبارتی عملیاتی می شد. اینک فرصتی پیش آمده تا معاونت های دانشگاه با شرکت فعال پیشنهادات مناسب و با قابلیت اجرا را برای تدوین برنامه ششم ارائه نمایند تا مواد برنامه ششم شفاف و عملیاتی تعریف شود و از طرفی بخشی از مشکلات اجرایی نظام سلامت حل شده هدف نظام سلامت یعنی ارتقای سلامت همه جانبه کشور از طریق هماهنگی بین بخشی و افزایش تعهد عملی سایر دستگاه ها محقق گردد.

مقاله: برنامه توسعه در ایران

برنامه ریزی فرآیند تفکر در باب مسائل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و کالبدی است که جهت گیری و آینده نگری به صورت عملی در روابط، اهداف همه جانبه را دارا بوده و به شدت در زمینه خط مشی برنامه از جامعیت برخوردار است. در این ارتباط حدود نیم قرن از زمان شروع و به کارگیری ساز و کار برنامه و برنامه ریزی در فرآیند توسعه ایران (۹۳-۱۳۲۷) می گذرد. طی این مدت طولانی، حجم عظیمی از منابع مادی و انسانی کشور و نیز دهها و بلکه صدها سازمان و تشکیلات برنامه ریزی و اجرایی و صدها هزار ساعت فعالیت کارشناسی و مهمتر از همه بسیاری از فرصت های مهم تاریخی؛ هزینه های مهمی بوده است که ایران برای دستیابی به توسعه پرداخته است. اندیشه برنامه و برنامه ریزی در ایران به زمان عباس میرزا از شاهزادگان دوره قاجار و جنگهای ایران و روس برمی گردد. شکست ایران و لطمات ناشی از آن مسائلی را مطرح می نماید که به زمان امیرکبیر (نخست وزیر ناصرالدین شاه قاجار) می انجامد.

در حقیقت اندیشه مدرن از آن زمان در ایران شکل می گیرد. این اندیشه در ابتدا بر سه محور پاک سازی دستگاه دیوانی از افراد نالایق، دوم بحث هویت ایرانی و سوم توجه به وضعیت و نیروی انسانی است. که به بحث ملیت توجه می کند. این تفکر سرانجام در مشروطیت به اولین تحول بنیادی در مسیر توسعه ایران می انجامد. در دوره پهلوی اول با شعار نوگرایی، حرکتی برای داشتن برنامه و برنامه ریزی مطرح می شود. در اردیبهشت ۱۳۲۷ ه.ش (می ۱۹۴۸) لایحه قانون برنامه هفت ساله عمرانی کشور تقدیم مجلس وقت می شود. در ۵ مهر ۱۳۲۷ ه.ش (۱۹۴۸) «اداره دفتر کل برنامه ها» که بعداً سازمان موقت برنامه نام گرفت ایجاد می شود. در قبل از انقلاب اسلامی پنج برنامه عمرانی (تحت ۲ برنامه ۷ ساله و ۳ برنامه ۵ ساله) تهیه و اجرا گردید. برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، به مجموعه برنامه های میان مدتی گفته می شود که به صورت پنج ساله و توسط دولت وقت تنظیم می شود و به تصویب

مجلس شورای اسلامی می رسد. بعد از انقلاب اسلامی در ۱۰ دیماه ۱۳۶۰ (۳۱ دسامبر، ۱۹۸۱) نظام برنامه ریزی کشور به تصویب شورای اقتصاد می رسد. با تلاش این شورا «برنامه کلان توسعه» با تلفیق برنامه استانها تهیه گردید. و به عنوان «لایحه برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی» در اول فروردین ۱۳۶۲ به تصویب هیئت دولت می رسد و سپس در ۲۲ مرداد همان سال به مجلس تقدیم می گردد. ایران هم اکنون در مرحله اجرای برنامه پنجم توسعه قرار دارد. در آغاز هزاره سوم و گسترش نگرش جدید جهانی به مدیریت توسعه و تحولات جدید دنیای پیرامون تغییرات شدید ساختاری در اقتصاد جهانی، افزایش روزافزون اتکا تولید اقتصادی به دانش و اطلاعات، گسترش شبکه های اطلاع رسانی، تحولات مهم بازار جهانی نفت و.. ایجاب می کند که تجربه این نیم قرن برنامه ریزی در ایران (برنامه های اجرا شده) مورد ارزیابی جدی قرار گیرد؛ تا اندوخته ای از این تجارب عظیم و به عبارت دیگر انباشتی مهم از سرمایه انسانی برای انتخاب راهبردها، سیاستها و طرحهای آینده فراهم گردد.

گزارش فعالیت های استانی

سومین جلسه شورای پیام گزاران و مشاوران سلامت دستگاه های اجرایی استان در سال ۱۳۹۳ در ۴ مرداد ماه با حضور ۲۰ نفر از پیام گزاران و مشاوران سلامت، راس ساعت مقرر برگزار گردید که در ادامه به برخی از مصوبات آن اشاره شده است:

۱- مصوب شد دستگاه های اجرایی ضمن بررسی پروژه های پیشنهادی دانشگاه علوم پزشکی در ارتباط با اولویت سلامت استان (سرطان)، یکی از پروژه های سلامت محور سال ۱۳۹۳ دستگاه خویش را مرتبط با موضوع پیشگیری از سرطان تعیین نمایند.

۲- مقرر شد تفاهم نامه سال ۹۳ دستگاه ها حداکثر تا تاریخ ۹۳/۵/۲۰ به دبیرخانه ارسال گردد.

۳- مصوب شد دستگاه های اجرایی در صورت اجرای پروژه یا پروژه های سلامت محور مرتبط با سرطان در سالهای اخیر، نتایج آن مطالعات را جهت اطلاع سایر اعضا به شورای پیام گزاران و مشاوران دستگاه های اجرایی ارائه نمایند.

۳) دیده بانی سلامت

دیده بانی سلامت به منظور رصد سلامت استان شفافص های مربوط به دستگاه های اجرایی را در سامانه فرابرد دانشگاه تعریف و در مال جمع آوری داده های مربوطه توسط اداره کل اطلاعات استناداری می باشد.

۴) خانه مشارکت مردم در سلامت

جلسه مشترک بین هیات رئیسه خانه مشارکت و کمیسیون بهداشت شورای شهر برگزار گردید در این جلسه موضوع برگزاری نمایشگاه جامع مردم، فرهنگ، سلامت و کتاب که به پیشنهاد خانه مشارکت بود مورد بررسی و بحث قرار گرفت که در نتیجه با همکاری بسیار خوب شورای اسلامی شهر و سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری قزوین و دانشگاه علوم پزشکی در تاریخ ۹۳/۷/۱۷ الی ۹۳/۷/۲۵ در محل سعدالسلطنه برگزار گردد

لازم به ذکر است که این نمایشگاه به لحاظ تنوع موضوعات فرهنگی و کیفیت بالای آن مورد توجه مسئولین محترم استان به ویژه استاندار محترم قرار گرفته است که مقرر گردید اکثر دستگاه های اجرایی که در رابطه با سلامت مردم فعالیت می کنند در این نمایشگاه همکاری داشته باشند.

۵) فعالیت های سلامت محور شهرستان ها

اتلاف سگ های ولگرد به عنوان یکی از فعالیت های سلامت محور در دستور کار همیشگی شهرداری ها قرار دارد. فعالیتی که علی رغم پیگیری های مستمر مراکز بهداشت کماکان با پیشرفت مناسبی روبرو نبوده و بصورت مسئله ای جدی در تقابل با سلامت شهر و شهروندان مطرح است. از زمانی که معدوم سازی سگ های ولگرد با سمومی مانند استریکنین ممنوع گردید، شهرداری ها با پرداخت هزینه های هنگفت اقدام به کاربرد سلاح گرم را تجربه کرده اند که این مورد نیز پاسخ مناسبی برای کنترل ناقلین بیماریها نبوده است.

اخیراً در یکی از استان ها گروهی با ایجاد مرکز نگهداری سگ های ولگرد ضمن مراقبت از آنها با انجام برنامه هایی نظیر واکسیناسیون و مراقبت و عقیم سازی از اتلاف آنها جلوگیری می کنند. عملاً با پرداخت هزینه هایی که برای اتلاف این حیوانات صرف می گردد، به این مراکز پناهگاه ها می توان ضمن کنترل ناقلین از اتلاف بی رحمانه سگ های ولگرد که عملی غیر انسانی و غیر اخلاقی و ناپسند تلقی می گردد جلوگیری کرد. این مراکز می تواند باعث اشتعال زایی شده و حتی از طریق مناقصه به بخش خصوصی واگذار گردد. فعالیت هایی نظیر ایجاد نمایشگاه - فروشگاه - ایمن سازی حیوانات - درمانگاه حیوانات و . . . را می توان برای فرآیندهای تکمیلی این مراکز متصور بود.

طرح مساله و جلب حمایت استانی

گزارش عملکرد برنامه پنجم توسعه و پیشنهادات جهت تدوین برنامه ششم دانشگاه در حال جمع آوری می باشد از کلیه معاونین محترم دانشگاه تقاضا می شود به صورت فعال در این امر مشارکت نمایند. برنامه های توسعه کشور یکی از اسناد مهم بالادستی است که بستر کلیه برنامه های اجرایی و هماهنگی بین بخشی خواهد بود. یقیناً برنامه پنجم دارای نواقصی است که انتظار می رود معاونت ها با تحلیل عمیق پیشنهادات اصلاحی جهت اعمال در برنامه ششم ارایه نمایند تا مواد آن شفاف و عملیاتی بوده و مسیر حرکت بهتر مشخص شود.

واژگان سلامت:

Health Outcomes

تغییر در وضعیت سلامت فرد، گروه و یا جمعیت که به یک مداخله برنامه ریزی شده و یا مجموعه ای از مداخله ها مربوط می شود، بدون در نظر گرفتن اینکه مداخله با هدف تغییر وضعیت سلامت طراحی شده است.

پیام مدیریت موثر

مهارت مدیریت فردی باعث کاهش استرس، فشارهای عصبی و بیماری ها می شود.

تشکر و قدردانی

دبیرخانه سیاستگذاری سلامت استان مراتب تقدیر و تشکر خود را از پیام گزاران و مشاوران سلامت معاونت های دانشگاه که به صورت فعال در احصای عملکرد دانشگاه در برنامه پنجم توسعه و ارایه پیشنهادات جهت تدوین برنامه ششم توسعه شرکت کرده اند اعلام می دارد.

زیر نظر دکتر علی اکبر زینالو رییس دانشگاه

علوم پزشکی قزوین

شورای نویسندگان: دکتر نوید محمدی، دکتر سید سعید اسکویی، مهندس عزیزخانی، عیسی کشاورز معتمدی، حبیب اله انصاریان، سیده فاطمه میری، غلامحسن شعبانی قاضی کلایه، مهندس محسن نوری، خانم پرستو کاظم لو، خانم زهرا کشاورز قاسمی

مشاور: دکتر بهزاد دماری، متخصص پزشکی اجتماعی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران
آدرس سایت دبیرخانه:

<http://hpu.qums.ac.ir>

تلفن: ۳۳۶۳۸۷۲۳

این پیک صرفاً برای اطلاع رسانی به مخاطبان دبیرخانه سیاستگذاری سلامت استان، شامل مدیران، میانجیان مشارکت مردم، اعضای هیات علمی و کارشناسان دانشگاه ها و دستگاه ها در پهنه استانی است و اقتباس از آن با ذکر منبع بلامانع است.

با ارائه نظرات و پیشنهادات خود ما را در تدوین بهتر این پیک یاری نمایید.